

Det er regeringens vurdering, at reglerne for forskning i forbindelse med de nye forplantningsteknologier bør ses i sammenhæng med reglerne for, hvilke behandlingsformer, der kan anvendes i forbindelse med de nye former for kunstig befrugtning.

Loven om et videnskabetisk komitéssystem fastsætter rammerne for komitésystemets virksomhed. Udskillelsen af kapitel 4 til en særlig lovgivning har til hensigt at tilvejebringe en samlet ramme for lovgivningen om både behandling og forskning i forbindelse med kunstig befrugtning.

Det foreslås, at forskningsforbuddene fra komitélovens kapitel 4 videreføres dog med den udvidelse, at det nu bliver muligt at forske med henblik på at udvikle præimplantationsdiagnostikken.

Efter de nugældende regler i komitélovens § 14, stk. 1, er det kun forskningsprojekter, der har til hensigt at forbedre IVF-teknikken, som det er tilladt at udføre.

For så vidt angår behandling med kunstig befrugtning er lovforslaget bygget op omkring en række fastsatte forbud kombineret med et godkendelsessystem for nye behandlingsformer. Hermed synliggøres, hvad man ønsker at forbyde, og man kan gennem godkendelsessystemet sikre, at udviklingen sker inden for acceptable etiske rammer.

Da udviklingen på området er vanskelig at forudsige, må man regne med, at det kan blive aktuelt at revidere loven efter nogle år. Lovforslaget indeholder derfor en bestemmelse om, at loven skal revideres i folketingsåret 1999/2000.

Loven træder i kraft den 1. juli 1997.

1.3. Europarådets styringskomité for bioetik (CDBI) vedtog på sit møde den 4. - 7. juli 1996 et udkast til en konvention om beskyttelse af menneskerettigheder og menneskelig værdighed i forbindelse med anvendelse af biologi og lægevidenskab: Konvention om Menneskerettigheder og Biomedicin. Konventionsudkastet skal nu viderebehandles af Europarådet til forventet endelig vedtagelse i 1997.

To af konventionens artikler omhandler forbud i forbindelse med kunstig befrugtning, nemlig artikel 13, der forbyder ændringer af det menneskelige genom, hvis det sker med henblik på at ændre på efterkommeres genom, altså ændring af kønsceller, og artikel 14, der forbyder udvælgelse af bestemt køn, medmindre det sker for at undgå alvorlige kønsrelaterede sygdomme (f.eks. blødersygdom).

Med lovforslagets § 2 og § 7 efterkommes disse artiklers forbud i dansk lovgivning.

2. Lovforslagets baggrund

2.1. Loven om et videnskabetisk komitéssystem

Loven om et videnskabetisk komitéssystem og behandling af biomedicinske forskningsprojekter – komitéloven – (L nr. 503 af 24. juni 1992) fastsætter retligt bindende rammer for den videnskabetiske bedømmelse af biomedicinske forskningsprojekter. Endvidere indeholder loven særregler om forsøg på befrugtede menneskelige æg og kønsceller, der agtes anvendt til befrugtning samt forbud mod visse forsøg, i.h.t. lovens kapitel 4, §§ 14 og 15.

Loven indeholder endvidere enkelte bestemmelser, der regulerer behandlingsmæssige spørgsmål vedrørende kunstig befrugtning.

Loven er i øvrigt senest med virkning fra den 1. oktober 1996 ændret med Folketingets vedtagelse af lov nr. 499 af 12. juni 1996 om ændring af lov om et videnskabetisk komitéssystem og behandling af biomedicinske forskningsprojekter og lov om oprettelse af et etisk råd og regulering af visse biomedicinske forsøg. Ændringerne vedrører ikke lovens kapitel 4 eller andre regler om kunstig befrugtning.

Da komitéloven således primært regulerer det videnskabetiske komitéssystem og fastsætter rammer for, hvornår biomedicinske forskningsprojekter skal godkendes, og da udviklingen inden for forplantningsteknologien i de senere år har vist, at der er behov for en præcisering af, hvilke rammer, der bør lægges for de behandlingsmetoder, der kan tænkes at blive anvendt i forbindelse med kunstig befrugtning i den lægelige behandling i Danmark, har regeringen fundet det hensigtsmæssigt at fremsætte et særskilt lovforslag om de behandlingsmæssige og forskningsmæssige forhold vedrørende kunstig befrugtning.

Vedrørende Folketingets behandling af komitéloven henvises til Folketingets Forhandlinger 1991-1992.

1. behandling den 29. oktober 1991, side 1143.
2. behandling den 16. juni 1992, side 10538.
3. behandling den 19. juni 1992, side 11101.

Vedrørende Folketingets behandling af ændringen af komitéloven i 1996 henvises til Folketingets Forhandlinger 1995-1996.

1. behandling den 23. februar 1996, side 4048
2. behandling den 23. maj 1996, side 6926
3. behandling den 29. maj 1996, side 7153

2.2. Den nuværende retlige regulering

Loven om et videnskabetisk komitésystems hovedgyldighedsområde er biomedicinske forskningsprojekter.